

24.01.2012

Kokousaika 24.01.2012 16:00 - 18:50

Kokouspaikka Sofiankatu 4, 00170 Helsinki

Läsnä

Jäsenet

Laaksovirta, Simo	puheenjohtaja
Halonen, Mirja	jäsen
Klemetti, Veli-Heikki	jäsen
Krohn, Leena	jäsen
Sillanpää, Päivi	jäsen
Virri, Vesa	jäsen
Leinonen, Helmi	varajäsen

Muut

Elonen, Päivi	hallintopäällikkö
Karhu, Jari	yksikön päällikkö
Mäkinen, Anne	yksikön päällikkö
Pakarinen, Riitta	yksikön päällikkö
Sarantola-Weiss, Minna	yksikön päällikkö
Saresto, Sari	tutkija
	paikalla kohdat 1-4
Kaukomaa, Tuomas	it-asiantuntija

24.01.2012

---

§	Asia	
1	MJ/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
2	MJ/2	Ilmoitusasiat
3	Ypky/1	Museon toimintaa koskevat ilmoitusasiat
4	Ypky/2	Kaupunginmuseon johtokunnan lausunto Tuomarinkylän kartanon alueen asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12072
5	Ypky/3	Kaupunginmuseon johtokunnan lausunto Kalasataman keskuksen asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12070
6	MJ/3	Kaupunginmuseon kokoelmiin kirjatut lahjoitukset, ostot ja kokoelmiin siirrot 1.1. -31.12.2011
7	MJ/4	Lausunto kulttuuritoimen organisaatioselvityksestä sekä kulttuuri-toimen kokonaisuuden organisoinnista, mukaan lukien säätiöt, museot ja teatterit
8	MJ/5	Muut asiat
9	MJ/6	Seuraava kokous
10	MJ/7	Kokouksen päättäminen

§ 1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Helmi Leinonen (varalla Vesa Virri) ja Mirja Halonen (varalla Leena Krohn) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Päätösehdotus

Kaupunginmuseon johtokunta päättäneen todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Birgitta Myllymäen (varalla Vesa Virri) ja Mirja Halonen (varalla Leena Krohn) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

§ 2

Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti merkitä asiat tiedoksi.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginmuseon johtokunta päättäneen merkitä tiedoksi

Esittelijä

1. Kiinteistölautakunta on päättänyt 12.1.2012 Helsingin korkean rakentamisen periaatteista.

2. Kaupunginvaltuusto on päättänyt 30.11.2011 eräiden vuoden 2011 talousarvioon merkittyjen määrärahojen ylittämisestä sekä erään määrärahan siirtämisestä ja käyttötarkoituksen muuttamisesta.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

§ 3

Museon toimintaa koskevat ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti merkitä tiedoksi museon toimintaa koskevat ilmoitusasiat.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Anne Mäkinen, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 36486
anne.makinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginmuseon johtokunta päättäne merkitä tiedoksi museon toimintaa koskevat ilmoitusasiat:

Esittelijä

1. Kaupunkisuunnitteluvirastolle annettu lausunto 9.11.2011 OAS ja asemakaavan muutosluonnoksesta Tapaninkylän tontille 39219/1, Päivöläntie 15.
2. Kaupunkisuunnitteluvirastolle annettu lausunto 23.11.2011: Kivinokka, osayleiskaavan OAS.
3. Uudenmaan Ely-keskukselle annettu lausunto 7.12.2011 Tuusulan kunnan Vesterskogin kiviainesten ottotoiminnan ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.
4. Nurmijärven kunnalle annettu lausunto 8.12.2011 Nurmijärvi, Kirkonkylä, Nuorelan kohteeseen liittyvästä rakennusluvasta.
5. Kaupunkisuunnitteluvirastolle annettu lausunto 9.12.2011: Itä-Pasila, Allianssi, Asemapäällikönkatu 1, asemakaavan muutos.
6. Rakennusvalvontavirastolle annettu lausunto 13.12.2011 Tinasepätie 44 sijaitsevan rakennuksen purkamisesta (Oulunkylä, Metsälä /28249-1)
7. Järvenpään kaupungille annettu lausunto 19.12.2011 entisen Reservikompanian alueen asemakaavan muutosluonnoksesta.
8. Kauniaisten kaupungille annettu lausunto 20.12.2011 asemakaavan muutosehdotuksesta tontille 235-3-370-1 osoitteessa Kavallintie 40–42.

9. Uudenmaan Ely-keskukselle annettu lausunto 21.12.2011 Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausuntona YVA-ohjelmasta koskien HelSa:n ruoppausmassojen meriläjitysaluetta Helsingin edustalla.

10. Tuusulan kunnalle annettu lausunto 5.1.2012 Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausuntona Kari Aakun ja Eeva Aakun suunnittelutarve- ja poikkeamishakemuksesta, Tuusula, Rusutjärven kylä.

11. Nurmijärven kunnalle annettu lausunto 9.1.2012 Mikko Nousiaisen suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta.

12. Rakennusvalvonnalle annettu lausunto 10.1.2012 Vuosaarella sijaitsevan Villa Furumon purkamisesta, Furumonkuja 3 (54/283/6).

13. Kaupunkisuunnitteluvirastolle annettu lausunto 11.1.2012 Vattuniemenranta 4:n, Lauttasaaren tontin 31133/6 asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12083.

14. Kaupunkisuunnitteluvirastolle annettu lausunto 11.1.2012 Lauttasaaren tontin 31117/7 (Tehdaskiinteistö Metallitalo OY) asemakaavan muutosehdotuksesta.

15. Kaupunkisuunnitteluvirastolla annettu lausunto 13.1.2012 Torpparinmäen keskiosan asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12093.

16. Kaupunkisuunnitteluvirastolle annettu lausunto 13.1.2012 asema-kaavan muutoksesta, Tornihotelli, Jätkäsaari.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Anne Mäkinen, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 36486
anne.makinen(a)hel.fi

§ 4

Kaupunginmuseon johtokunnan lausunto Tuomarinkylän kartanon alueen asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12072

HEL 2011-001570 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon Tuomarinkylän asemakaavan muutosehdotuksesta.

Tuomarinkylä on vanhimpia mainittuja kyliä Helsingissä. Tuomarinkylän kartanon historialliset pellot, kartanorakennukset, kartanon pihapiiri ja kartanopuisto, ensimmäisen maailmansodan linnoitteet, Vantaanjoen varsi avoimine näkymineen ja historialliset tielinjat muodostavat yhdessä Tuomarinkylän kartanon valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman.

Tuomarinkylän kartanon alue suojellaan kokonaisuutena ja yksittäiset kulttuurihistoriallisesti ja/tai rakennustaiteellisesti arvokkaat rakennukset varustetaan suojelumerkinnoin. Niin ikään alueen ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet ja historiallinen tiestö suojellaan. Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan mm. suurikokoisen maneesirakennuksen rakentaminen ja tallien laajennukset. Uusi maneesirakennus tulee muuttamaan maisemaa rakennetummaksi, mutta sen sijoituspaikalla ja maisemointiin liittyvillä määräyksillä on pyritty vähentämään maneesin rakentamisesta koituvia haittavaikutuksia.

Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa asemakaavan hyväksymistä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginmuseon johtokunta päättäneenä antaa seuraavan lausunnon Tuomarinkylän asemakaavan muutosehdotuksesta.

Tuomarinkylä on vanhimpia mainittuja kyliä Helsingissä. Tuomarinkylän kartanon historialliset pellot, kartanorakennukset, kartanon pihapiiri ja kartanopuisto, ensimmäisen maailmansodan linnoitteet, Vantaanjoen varsi avoimine näkymineen ja historialliset tielinjat muodostavat yhdessä Tuomarinkylän kartanon valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman.

Tuomarinkylän kartanon alue suojellaan kokonaisuutena ja yksittäiset kulttuurihistoriallisesti ja/tai rakennustaiteellisesti arvokkaat rakennukset varustetaan suojelumerkinnoin. Niin ikään alueen ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet ja historiallinen tiestö suojellaan. Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan mm. suurikokoisen maneesirakennuksen rakentaminen ja tallien laajennukset. Uusi maneesirakennus tulee muuttamaan maisemaa rakennetummaksi, mutta sen sijoituspaikalla ja maisemointiin liittyvillä määräyksillä on pyritty vähentämään maneesin rakentamisesta koituvia haittavaikutuksia.

Kaupunginmuseon johtokunta puoltanee asemakaavan hyväksymistä.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutoksessa Tuomarinkylän kartanon lähialue ja puisto säilyvät museo- ja näyttelyrakennusten korttelina ja suojeltuna puistona. Peltotalueet säilyvät viljelykäytössä. Asemakaavan muutos mahdollistaa Tuomarinkylän kartanon ratsastuskeskuksen tallien laajentamisen, uuden maneesin rakentamisen ja ratsastuskeskuksen toiminnan kehittämisen. Metsä- ja maatyökeskuksessa on mahdollista rakentaa uudet sosiaalitilat ja konehalli.

Vinttikoiraradan alueelle on mahdollista rakentaa uusi lisärakennus. Liikennejärjestelyissä ja pysäköinnissä on otettu huomioon kilpailutoiminnan tarpeet.

Tuomarinkylän kartanon viljelysmaisemassa on ollut peltoja 1400-luvulta lähtien. Kartanoympäristö muodostaa Helsingissä ainoan 1700-luvun asussa säilyneen, ainutlaatuisen kartanomiljöön. Kustavilaistyylinen muotopuutarha on ollut Herttoniemen kartanopuiston ohella suurisuuntaisin yritys puutarhataiteen alalla. Kulttuurimaisema ja kartano muodostavat kartanolaitosta hyvin kuvastavan kokonaisuuden. Kulttuurihistoriallisesti arvokas kasvillisuus ilmentää alueen historian kerroksellisuutta.

Kartanopuisto

Kartanon historiallisesti arvokkaiden rakennuskannan ohella keskeisiin suojelukohteisiin kartanoalueella kuuluu Tuomarinkylän kartanon historiallinen kartanopuisto, joka perustettiin 1790-luvulla ja joka edusti kustavilaisen muotopuutarhan ihanteita keskiakseliin perustuvalla suoralinjaisella korttelisommitelmallaan. Toinen merkittävä vaihe kartanopuiston historiassa oli vuosina 1894–1917, jolloin maanviljelysneuvos Jakob Kavaleff istutti puutarhaan ja kartanonmälle runsaasti harvinaisia koristekasveja ja perusti Helsingin seudun ensimmäisen koepuutarhan ja taimitarhan. Kavaleffin jälkeen puisto

vähitellen villiintyi ja rapistui kunnes se 1960-luvulla kunnostettiin nykyiseen asuunsa.

Historialliset tied

Vanha mahdollisesti keskiaikainen tie kulkee Vanhastakaupungista Helsingin pitäjän kirkolle kartanon mies- ja karjapihan välistä. Nykyinen Weckströminpolku koivukujineen on peräisin 1600-luvulta. Se on toiminut tarpeellisenä kulkuyhteytenä kylän ja joen välillä. Kartanosta on ollut yhteys pohjoiseen, Haltialaan, josta tie on haarautunut Niskalaan ja Vantaanjoen yli kirkonkylään. Itä-Pakilasta tuleva tie tunnetaan nykyisin nimellä Kartanomuseontie ja Haltialaan johtava tie Kavaleffintie.

Linnoituslaitteet

Tuomarinkylän kartanon alueella on pääkaupunkiseudun ensimmäisen maailmansodan linnoitteista tukikohta XV, asemat 1 (Tuomarinkylän kartano) ja 2 (Lystikukkula). Kartanon peltojen ansiosta asemiin liittynyt laaja ampuma-ala on edelleen nähtävissä. Asemien ohi kulkee mukulakivettytykkitie, joka on osittain peitetty hiekalla.

Tuomarinkylän kartanon ja Lystikukkulan I maailmansodan aikaisten linnoituslaitteiden rakentaminen aloitettiin 1915. Kartanon mäen länsipuolella on taistelu- ja yhdyshautoja, joiden yhteydessä on kolme tulipesäkettä sekä kallioon louhittu suojahuone. Itäpuolella on maatuneita maahautoja. Lystikukkulan pohjoispuolella on betonisia tulipesäkkeitä, maahautoja ja sortunut suojahuone.

Esittelijä

Museon tutkijat ovat olleet tiiviisti mukana asemakaavan muutoksen valmistelussa suojelutavoitteiden osalta. Tuomarinkylän kartanoalueesta on tehty ympäristöhistoriallinen selvitys ja kasvillisuus selvitys vuonna 2011. Asemakaavan muutos tuo alueelle lisää rakentamista, joista suurin ja maisemassa eniten näkyvä rakennus on maneesirakennus alueen pohjoisosassa, Tuusulanväylän puolella. Vanhojen tallirakennusten laajennukset niin ikään tulevat mahdollisiksi. Hevosmäärän kasvun seurauksena tarvitaan myös jaloittelulaitauksia lisää.

Suojelukohteet

Lähes koko kaava-alue kuuluu Tuomarinkylän kartanon valtakunnallisesti merkittävää rakennettuun kulttuuriympäristöön. Aluerajaus on osoitettu merkinnällä (rky). Asia on todettu myös

kaavamääräyksissä: Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. (RKY 2009, Tuomarinkylän kartano historiallisine peltoalueineen Vantaanjokivarren kulttuurimaisemassa).

Valtakunnallisesti arvokas Vantaanjokilaakson maisemakokonaisuus on otettu huomioon kartanokokonaisuutta koskevilla suojelumääräyksissä siten, että kartanoaluetta ympäröivät historialliset peltoalueet suojellaan merkinnällä MA/s.

Kartanopuistosta on annettu määräys VP/s ja puiston osa-alueita koskevat määräykset s-1, s-2, s-3, s-4, s-5 ja s-6. Tavoitteena on vahvistaa kartanopuiston, kartanonmäen (Kaisanmäki) ja talouspihan historiallista arvoa.

Rakennuksia koskevat seuraavat suojelumääräykset: korttelin 35075 kartanorakennukset (sr-1), pieni mökki vaunuvajan lähellä (sr-1e), kartanon vanhat piharakennukset (sr-2), vanha vaunuvaja (sr-2v), kartanon vanhat talousrakennukset (sr-2t). Historialliset tiet, säilynyt tykkitieosuus, linnoituslaitteet ja muinaismuistokohteet suojellaan seuraavilla määräyksillä:

Kaisanmäen ja Lystikukkulan linnoituslaitteet ja tykkitie Lystikukkulalla on osoitettu merkinnällä (sm-1), Kartanomuseontie ja Weckströmin polku on osoitettu merkinnällä (sm-2), Tuomarinkyläntie on osoitettu merkinnällä (sm-3) ja Kavaleffintie ja Tuomarinkyläntien alkuosa merkinnällä (sm-4). Tiet tulee säilyttää sorapintaisina.

Asemakaavan muutos ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Suunnittelussa on parhaalla mahdollisella tavalla pyritty ottamaan huomioon rakennetun kulttuuriympäristön ja valtakunnallisesti arvokkaan Vantaajokilaakson maisema-alueen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Tiedoksi

Museoviraston, kulttuuriympäristön suojelu

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 10.01.2012 § 5

HEL 2011-001570 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antaa ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.11.2011 § 363

HEL 2011-001570 T 10 03 03

Ksv 0694_1, karttaruutu H7

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- lähettää 15.11.2011 päivätyn 34. kaupunginosan (Pakila, Itä-Pakila) erityis- ja vesialueita ja 35. kaupunginosan (Tuomarinkylä, Tuomarinkartano) korttelia 35075, puisto-, lähivirkistys-, erityis- ja vesialueita, urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita sekä maisemallisesti arvokasta peltoaluetta koskevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 12072 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä
- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Päätösjakelu:

- kaupunginhallitus
- hallintokeskus, Kaj:n rooteli *****

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209

24.01.2012

raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi
Karisto Maria, maisema-arkkitehti, maisemakulttuuri, puhelin: 310 37211
maria.karisto(a)hel.fi
Laakso Kaarina, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi
Salastie Riitta, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37218
riitta.salastie(a)hel.fi
Salonen Peik, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi
Tenkanen Kari, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37132
kari.tenkanen(a)hel.fi
Hälvä Heikki, liikenneinsinööri, meluasiat, puhelin: 310 37142
heikki.halva(a)hel.fi

§ 5

Kaupunginmuseon johtokunnan lausunto Kalasataman keskuksen asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12070

HEL 2011-003351 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon Kalasataman keskuksen asemakaavan muutosehdotuksesta:

Kalasataman keskuksen asemakaavan muutosehdotus perustuu Helsingin kaupungin ja SRV Yhtiöt Oyj:n hankintakilpailun voittaneen ehdotuksen perusteella laadittuihin sopimuksiin. Kilpailun voittajaehdotus poikkesi tehokkuudeltaan ja rakennusten korkeuden osalta huomattavasti voimassa olevasta asemakaavasta (hyväks. 2009), jossa korkeimmat rakennukset ovat 16-kerroksia. Nyt esillä olevassa kaavaehdotuksessa korkeimmat rakennukset ovat 33-kerroksisia ja matalimmatkin yli 20-kerroksisia. Voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna kerrosmäärä on ylittynyt yli 100 % ja näin ollen uuden Kalasataman keskuksen vaikutukset kaupunkikuvaan ja kulttuurimaisemaan ovat moninkertaistuneet.

Sörnäisten ranta, nykyinen Kalasatama liittyy oleellisesti Vanhankaupungin lahdelle ulottuvaan Helsingin merelliseen maisemaan. Kalasataman rakentamisen myötä pääkaupungin historiallinen siluetti, jota leimaavat kirkontornit, Erottajan pelastusaseman torni, hotelli Tornin rakennus ja voimalaitosten piiput, muuttuu lopullisesti. Kaupunki menettää identiteettiään ja ominaisluonteensa.

Kaupunki muuttuu alati ja se saa uusia kerrostumia. Kaupunginmuseon johtokunnan näkemyksen mukaan muutoksen tulisi kuitenkin olla hallittua ja sellaista, että kaupunki säilyttää historiallisesti vahvat, ainutlaatuiset ominaispiirteensä kuten ääriiviivansa, jotka tekevät siitä juuri Helsingin. Kalasataman keskuksen toteutuessa ei näin tapahdu.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että korkean rakentamisen sijoittuminen Helsinkiin niin kantakaupunkiin kuin esikaupunkeihin tulisi ratkaista yleiskaavalla ja myös kaupunkilaisten osallistamisella. Yleiskaavassa korkean rakentamisen vaikutukset Helsingin kaupunkirakenteeseen ja historialliseen kaupunkikuvaan sekä siluettiin tarkasteltaisiin kokonaisuutena ja sen erilaiset vaikutukset otettaisiin huomioon ratkaisuja tehtäessä.

Kaupunginmuseo on tuonut esiin asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa (17.6.2011) ja luonnosvaiheessa (5.10.2011) asemakaavan muutoksen merkittävät vaikutukset

kulttuuriympäristöön. Museo on myös pitänyt tärkeänä, että Helsingin korkeaa rakentamista tulisi tarkastella kokonaisuutena. Se on edellyttänyt, että Kalasataman keskuksen rakentamisen vaikutusta tarkastellaan valtakunnallisesti merkittävään Suvilahden alueeseen. Kaupunkisuunnitteluvirastossa onkin laadittu selvitys "Kalasataman keskuksen vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön", johon sisältyvät sekä Kalasataman keskustan tarkastelu valokuvasovituksin useasta suunnasta että vaikutukset Suvilahden alueeseen.

Johtokunta tuo esiin, että Kalasataman keskuksen toteutuessa korkea rakentaminen 33-kerroksisine tornitaloineen tulee olemaan valtakunnallisesti merkittävien kaupunginosien ja alueiden taustamaisemana ja muuttamaan siten Helsingin näkymiä ja merellistä maisemaa lopullisesti, mutta myös lähimaisemaa mm. Kallion kirkon torni jää uutta keskusta matalammaksi. Kalasataman keskuksen vieressä sijaitseva valtakunnallisesti merkittävä Suvilahti ei saa jäädä alisteiseen asemaan korkeiden rakennusten juurella, kuten on tapahtumassa, jos kaava toteutuu.

"Korkea rakentaminen Helsingissä" -selvitys on liitetty Kalasataman keskuksen asemakaavan muutoksen asiakirjoihin. Selvitys valmistui Kalasataman kannalta aivan liian myöhään, vasta asemakaavan muutoksen ehdotusvaiheessa, kun se olisi pitänyt olla käytettävissä jo kilpailuun ryhtyessä.

Tähän selvitykseen sisältyvät suositukset ja vyöhykekartta korkeasta rakentamisesta. Ne on laadittu jo käynnissä olevien hankkeiden pohjalta Kalasatamassa, Merikorttelissa ja Telakkarannassa sekä Jätkäsaareissa. Kalasatama on rajattu alueeksi B ja muut vyöhykkeeseen Ba, jolla korkea rakentaminen sallitaan. Muu osa kantakaupunkia on vyöhykettä A, johon ei sijoiteta korkeaa rakentamista. Ba vyöhyke on kuitenkin osa kantakaupunkia ja vyöhyke B Kalasatama osa Helsingin merellistä maisemaa. Kaupunkisuunnittelulautakunta on yksin hyväksynyt suositukset ja siten linjannut kaupungin korkean rakentamisen paikat meneillään olevien hankkeiden pohjalta. Kaupunginmuseo on ollut erittäin kriittinen näiden alueiden suunnittelusta korkeasta rakentamisesta.

Mittakaavallisesti yhtenäinen Helsingin keskusta on arvo, jolla kaupunki myönteisellä tavalla erottuu useista Euroopan jo tornirakentamisen toteuttaneista suurkaupungeista. Kaupunginmuseon johtokunnan näkemyksen mukaan Helsingin merellisen kansallismaiseman ja kantakaupungin rakentamisen mittakaava ovat arvoja, joista Helsinki tunnetaan ja joita arvostetaan. Kalasataman keskuksen hanke on ristiriidassa näiden arvojen vaalimisen kanssa.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Anne Mäkinen, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 36486
anne.makinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginmuseon johtokunta päättäneen antaa seuraavan lausunnon Kalasataman keskuksen asemakaavan muutosehdotuksesta:

Kalasataman keskuksen asemakaavan muutosehdotus perustuu Helsingin kaupungin ja SRV Yhtiöt Oyj:n hankintakilpailun voittaneen ehdotuksen perusteella laadittuihin sopimuksiin. Kilpailun voittajaehdotus poikkesi tehokkuudeltaan ja rakennusten korkeuden osalta huomattavasti voimassa olevasta asemakaavasta (hyväks. 2009), jossa korkeimmat rakennukset ovat 16-kerroksia. Nyt esillä olevassa kaavaehdotuksessa korkeimmat rakennukset ovat 33-kerroksisia ja matalimmatkin yli 20-kerroksisia. Voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna kerrosmäärä on ylittynyt yli 100 % ja näin ollen uuden Kalasataman keskuksen vaikutukset kaupunkikuvaan ja kulttuurimaisemaan ovat moninkertaistuneet.

Sörnäisten ranta, nykyinen Kalasatama liittyy oleellisesti Vanhankaupungin lahdelle ulottuvaan Helsingin merelliseen maisemaan. Kalasataman rakentamisen myötä pääkaupungin historiallinen siluetti, jota leimaavat kirkontornit, Erottajan pelastusaseman torni, hotelli Tornin rakennus ja voimalaitosten piiput, muuttuu lopullisesti. Kaupunki menettää identiteettiään ja ominaisluonteensa.

Kaupunki muuttuu alati ja se saa uusia kerrostumia. Kaupunginmuseon johtokunnan näkemyksen mukaan muutoksen tulisi kuitenkin olla hallittua ja sellaista, että kaupunki säilyttää historiallisesti vahvat, ainutlaatuiset ominaispiirteensä kuten ääriiviivansa, jotka tekevät siitä juuri Helsingin. Kalasataman keskuksen toteutuessa ei näin tapahdu.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että korkean rakentamisen sijoittuminen Helsinkiin niin kantakaupunkiin kuin esikaupunkeihin tulisi ratkaista yleiskaavalla ja myös kaupunkilaisten osallistamisella. Yleiskaavassa korkean rakentamisen vaikutukset Helsingin kaupunkirakenteeseen ja historialliseen kaupunkikuvaan sekä siluettiin tarkasteltaisiin kokonaisuutena ja sen erilaiset vaikutukset otettaisiin huomioon ratkaisuja tehtäessä.

Kaupunginmuseo on tuonut esiin asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa (17.6.2011) ja luonnosvaiheessa

(5.10.2011) asemakaavan muutoksen merkittävät vaikutukset kulttuuriympäristöön. Museo on myös pitänyt tärkeänä, että Helsingin korkeaa rakentamista tulisi tarkastella kokonaisuutena. Se on edellyttänyt, että Kalasataman keskuksen rakentamisen vaikutusta tarkastellaan valtakunnallisesti merkittävään Suvilahden alueeseen. Kaupunkisuunnitteluvirastossa onkin laadittu selvitys "Kalasataman keskuksen vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön", johon sisältyvät sekä Kalasataman keskustan tarkastelu valokuvasovituksin useasta suunnasta että vaikutukset Suvilahden alueeseen.

Johtokunta tuo esiin, että Kalasataman keskuksen toteutuessa korkea rakentaminen 33-kerroksisine tornitaloineen tulee olemaan valtakunnallisesti merkittävien kaupunginosien ja alueiden taustamaisemana ja muuttamaan siten Helsingin näkymiä ja merellistä maisemaa lopullisesti, mutta myös lähimaisemaa mm. Kallion kirkon torni jää uutta keskusta matalammaksi. Kalasataman keskuksen vieressä sijaitseva valtakunnallisesti merkittävä Suvilahti ei saa jäädä alisteiseen asemaan korkeiden rakennusten juurella, kuten on tapahtumassa, jos kaava toteutuu.

"Korkea rakentaminen Helsingissä" -selvitys on liitetty Kalasataman keskuksen asemakaavan muutoksen asiakirjoihin. Selvitys valmistui Kalasataman kannalta aivan liian myöhään, vasta asemakaavan muutoksen ehdotusvaiheessa, kun se olisi pitänyt olla käytettävissä jo kilpailuun ryhtyessä.

Tähän selvitykseen sisältyvät suositukset ja vyöhykekartta korkeasta rakentamisesta. Ne on laadittu jo käynnissä olevien hankkeiden pohjalta Kalasatamassa, Merikorttelissa ja Telakkarannassa sekä Jätkäsaareissa. Kalasatama on rajattu alueeksi B ja muut vyöhykkeeseen Ba, jolla korkea rakentaminen sallitaan. Muu osa kantakaupunkia on vyöhykettä A, johon ei sijoiteta korkeaa rakentamista. Ba vyöhyke on kuitenkin osa kantakaupunkia ja vyöhyke B Kalasatama osa Helsingin merellistä maisemaa. Kaupunkisuunnittelulautakunta on yksin hyväksynyt selvityksen ja siten linjannut kaupungin korkean rakentamisen paikat meneillään olevien hankkeiden pohjalta. Kaupunginmuseo on ollut erittäin kriittinen näiden alueiden suunnittelusta korkeasta rakentamisesta.

Mittakaavallisesti yhtenäinen Helsingin keskusta on arvo, jolla kaupunki myönteisellä tavalla erottuu useista Euroopan jo tornirakentamisen toteuttaneista suurkaupungeista. Kaupunginmuseon johtokunnan näkemyksen mukaan Helsingin merellisen kansallismaiseman ja kantakaupungin rakentamisen mittakaava ovat arvoja, joista Helsinki tunnetaan ja joita arvostetaan. Kalasataman keskuksen hanke on ristiriidassa näiden arvojen vaalimisen kanssa.

Tiivistelmä

Helsingin kaupunki käynnisti syksyllä 2009 julkisen hankintakilpailun Kalasataman keskuksen suunnittelusta ja rakentamisesta. Neuvottelujen jälkeen kaupunginvaltuusto valitsi 11.5.2011 SRV Yhtiöt Oyj:n kilpailun voittajaksi ja hankkeen toteuttajaksi.

Kilpailun tulos poikkeaa alueen voimassa olevasta asemakaavasta rakennusoikeuden ja kerrosluvun osalta siinä määrin, että sen toteuttaminen edellyttää asemakaavan muutosta Kalasataman keskeisimmälle korttelialueelle.

Alueelle on suunnitteilla Kalasataman keskus, joka koostuu kaupallisesta keskuksesta ja sen päälle rakennettavista kahdeksasta tornista, joihin on asumisen lisäksi suunniteltu myös toimistoja ja hotelli. Torneissa on 20–33 kerrosta ja niihin tulee noin 2 000 uutta asukasta.

Itäväylä ja metrorata katetaan viherkannella, jolle suunnitellaan asukkaiden piha-alueet ja julkinen puisto. Keskuksen yhteyteen on suunniteltu myös kaupungin uusi sosiaali- ja terveysasema.

Kalasataman keskus tulee toimimaan joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn solmukohtana itäisessä kantakaupungissa. Kalasataman keskus tulee muodostamaan uuden kaupunginosan ytimen ja samalla se yleiskaavan mukaisesti yhdistää Kalasataman etelä- ja pohjoisosaa toisiinsa sekä vähentää Itäväylän aiheuttamaa haittavaikutusta.

Kiinteistövirasto on allekirjoittanut sopimuksen SRV Yhtiöt Oyj:n kanssa Kalasataman keskuksen kokonaisurakan toteutuksesta. Sopimuksen mukaan keskus on 90 % valmis 100 kuukauden kuluttua tämän asemakaavan voimaan tulosta laskien. Keskuksen arvioidaan olevan kokonaisuudessaan valmis viimeistään vuonna 2021.

Tavoitteet

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on luoda tulevan kaupunginosatoiminnallisesti monipuolinen keskus, joka toimii kaupunkikuvallisena maamerkinä ja porttina Kalasatamaan saavuttaessa kaikista neljästä ilmansuunnasta.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa Kalasataman keskuksesta järjestetyn kilpailun voittaneen ehdotuksen rakentaminen kilpailussa esitetyn suunnitelman mukaisena siten, että alueelle muodostuu kaupallisten toimintojen, asumisen, toimitilojen, julkisten palveluiden ja joukkoliikenteen vahva keskittymä.

Mitoitus

Muutosalueen pinta-ala on 9,3 ha.

Alueen rakennusoikeus kasvaa 94 450 m² ja on tämän jälkeen yhteensä 204 800 m².

Rakennusoikeus jakautuu seuraavasti:

Asunnot 88 200 k-m² 2 000 asukasta

Toimistot 29 750 k-m

2 700 työpaikkaa

Hotelli 10 200 k-m² 230 huonetta

Kaupalliset palvelut

60 350 k-m² 1 500 työpaikkaa

Julkiset palvelut 12 300 k-m² 250 työpaikkaa

Metro 4 000 k-m² 23 000 hlö/vrk, 2030

Kaavan aluetehokkuus on $ea = 2,2$. Kalasataman keskuksen

korttelitehokkuusalueella, jolla on kokonaiskerrosala, on $ekk = 6,8$ ja kaavanmukaisilla korttelialueilla keskimäärin $ek = 11,8$.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset

Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan ja kulttuuriympäristöön sekä Suvilahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön

Kalasataman keskuksella tulee olemaan mittavat kaupunkikuvalliset vaikutukset. Torniryhmä tulee näkymään kauas, erityisesti Kulosaarensillan, Junatien Hermannin rantatien ja Sörnäisten rantatien akseleissa. Kalasataman keskuksen rakentaminen tulee vahvistamaan uuden kaupunginosan muodostumista Helsingin urbaaniksi osaksi ja tulee muuttamaan kantakaupungin itäisten kaupunginosien identiteettiä merkittävästi.

Mittasuhteiltaan Kalasataman keskus on tornitaloryhmä, joka tullaan kokemaan kolmantena osapuolena Sörnäisten rantatien laajassa urbaanisessa skenaariossa yhdessä Hanasaari B-voimalaitoksen kanssa. Torniryhmän koko ja valtava mittakaava tulevat entisestään korostamaan Suvilahden laitosten merkitystä lähiympäristössään sekä autoilijoiden että jalankulkijoiden kannalta. Viimeiset näkymät Suvilahden laitoksista kaukomaisemassa, Kulosaaren suunnastakatsottuna, tulevat lähivuosina häviämään uusien rannalle rakennettavien asuinrakennusten taakse.

Vaikutuksia kaupunkikuvaan, maisemaan ja kulttuuriympäristöön sekä Suvilahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön käsitellään tarkemmin erillisessä selvityksessä Kalasataman keskuksenvaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan ja kulttuuriympäristöön (SELVITYS 4), joka on asemakaavaselostuksen

liitteenä.

Toteutus

Rakentamisaikataulu SRV Yhtiöt Oyj on kaupungin kanssa solmimansa sopimuksenmukaisesti velvollinen toteuttamaan yksityisten osien kerrosalasta valmiiksi 90 % 100 kuukauden kuluessa Kalasataman keskuksen toteuttamisen mahdollistavan asemakaavan muutoksen voimaantulosta.

Esittelijä

Kaupunginmuseo on reagoinut Kalasataman asemakaavan muutokseen niin osallistumis- ja arviointi- että luonnosvaiheessa antamalla kirjallisen mielipiteensä ja lausunnon, toisin kun kaavaselostuksessa mainitaan. Kaavahankeen asiakirjoihin sisältyy vuorovaikutusraportti, jossa on vastine museon muutosluonnoksesta antamaan lausuntoon:

” Vastine Hkm:n lausuntoon

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on tehty selvitys Korkea rakentaminen Helsingissä (SELVITYS 3), jossa tarkastellaan koko kantakaupungin aluetta. Selvitys liitetään asemakaavaselostuksen liitteeksi kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyn jälkeen. Selvitys tukee suunnitelmia rakentaa Kalasataman keskukseen ympäristöään huomattavasti korkeampia rakennuksia. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on tehty erillinen selvitys Kalasataman keskuksen vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan ja kulttuuriympäristöön (SELVITYS 4), joka on asemakaavaselostuksen liitteenä. Selvityksessä on käsitelty erikseen rakentamisen vaikutuksia Suvilahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön ja todetaan perustellusti, että Kalasataman keskuksen uudet rakennukset eivät juuri lainkaan vaikuta Suvilahden laitosten kaupunkikuvalliseen asemaan.

Kalasataman keskus tulee rakentuessaan muuttamaan itäisen kanta-kaupungin näkymiä ja kaukomaisemaa merkittävästi ja se tulee luomaan oman historiallisen kerroksensa ja vahvan identiteettinsä lähialueelle.

Esitetyn asemakaavan muutoksen katsotaan olevan perusteltu ja hallittu ja Helsingin nykyisiä ominaispiirteitä ja historiallisia arvoja kunnioittava.”

Esittelijä huomauttaa, ettei asemakaavan muutos kunnioita Helsingin nykyisiä ominaispiirteitä ja historiallisia arvoja, vaan Kalasataman massiiviset tornitalot turmelevat ja väheksyvät niitä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Anne Mäkinen, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 36486
anne.makinen(a)hel.fi

Tiedoksi

Museovirasto kulttuuriympäristön suojelu

Päätöshistoria

Sosiaalilautakunta 17.01.2012 § 13

HEL 2011-003351 T 10 03 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa Kalasataman asemakaavan muutosehdotuksesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaalilautakunnan mielestä asemakaavan muutosehdotus luo erinomaiset edellytykset kaupungin palveluverkon toteuttamiselle.

Suunnittelu on tapahtunut kiinteässä yhteistyössä sosiaaliviraston kanssa. Sosiaali- ja terveysasema sisältyy kaupungin ja SRV Yhtiöt Oyj:n väliseen Kalasataman keskuksen toteutussopimukseen ja sijoittuu kortteliin 10622. Sosiaalilautakunnan (29.9.2009) hyväksymä tarveselvitys on ollut hankintakilpailun liitteenä kaupungin käynnistäessä syksyllä 2009 julkisen hankintakilpailun Kalasataman keskuksen suunnittelusta ja rakentamisesta. Kaavaehdotus vastaa myös lautakunnan lausuntoa Kalasataman osayleiskaavaehdotuksesta (27.3.2007) siten, että koko aluetta ja muita alueita palvelevat julkiset palvelut sijoittuvat luontevimmin keskustakortteleihin.

Asemakaavatyön yhteydessä on tehty useita selvityksiä, joista sosiaali- ja terveystoimen palveluverkkoon liittyy Kalasataman keskuksen sosiaali- ja terveysaseman tärinä- ja runkomeluselvitys. Tässä selvityksessä on alustavasti arvioitu metrolikenteen aiheuttamaa tärinää ja runkomelua. Kaavassa on annettu määräys runkomelun huomioon ottamisesta jatkosuunnittelussa.

Suunnittelun edetessä sosiaalilautakunta pitää tärkeänä huomion kiinnittämistä alueen esteettömyyteen ja erityisesti sosiaali- ja terveysaseman palvelujen saavutettavuuteen esteettömästi.

24.01.2012

Sosiaalilautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Inkeri Rehtilä, erityisasiantuntija, puhelin: 310 62841
inkeri.rehtila(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 12.01.2012 § 10

HEL 2011-003351 T 10 03 03

Kiinteistökartta H4 S1, Hermannin rantatie

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnalle 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 10571 osan, kortteleiden nrot 10593 ja 10595 - 10598 sekä puisto-, katu- ja satama-alueen asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12070 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että kaavamuutos mahdollista Kalasataman keskuksen toteuttamisen siten kuin kiinteistöviraston ja SRV Yhtiöt Oyj:n välillä 16.8.2011 allekirjoitetussa Kalasataman keskuksen toteuttamissopimuksessa on sovittu. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.5.2011, 98 § sopimuksen tekemisen SRV Yhtiöt Oyj:n kanssa tämän tekemän tarjouksen mukaisesti.

Kalasataman keskus on koko Euroopan mittakaavassa erittäin suuri, arviolta hieman alle miljardin euron suuruinen hanke. Keskuksen kokonaisrakennusoikeus on 204 800 k-m². Rakentaminen kestää noin kymmenen vuotta ja keskuksen arvioidaan olevan valmis vuonna 2021.

Kaupunki omistaa kokonaan kaavamuutoksen kohteena olevan alueen ja on sitoutunut myymään Kalasataman keskuksen korttelit hankkeen toteuttajalle edellä sanotun sopimuksen mukaisesti. Kaupunki saa keskuksen toteuttamiseen myytävistä tonteista ja pysyvistä käyttöoikeuksista noin 115 miljoonaa euroa. Kaupunki investoi puolestaan noin 50 miljoonaa euroa keskuksen julkisiin osiin kuten siltoihin, ympäröiviin katuihin, sähkönsyöttöasemaan ja 300 liityntäpysäköintipaikkaan. Lisäksi kaupunki vuokraa tilat keskuksesta sosiaali- ja terveysasemaa varten 20 vuodeksi.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista kaavamuutosehdotuksen johdosta.

24.01.2012

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Pasi Lehtiö, kiinteistölakimies, puhelin: 310 36448
pasi.lehtio(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.01.2012 § 4

HEL 2011-003351 T 10 03 03

Päätös

Kalasataman keskuksen asemakaavaehdotus toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita raideliikenteeseen tukeutuvasta tehokkaasta maankäytöstä. Kaavoituksen yhteydessä tehdyssä ekotehokkuuden arvioinnissa suunnitelman parhaina puolina nousevat esiin joukkoliikenne, kävely ja pyöräily, palveluiden sijainti ja jätehuolto. Myös lähivirkistysalueiden saavutettavuutta pidetään hyvänä. Heikoimpina osa-alueina näkyvät energiankulutus ja uusiutuva sähköntuotanto sekä korkean rakentamisen edellyttämät rakennusmateriaalivalinnat.

Suunnitteluhaasteita tuovat sijoittuminen vilkkaaseen liikenneympäristöön, jossa ajoneuvoliikenteen pakokaasu- ja melupäästökuormitus on huomattavan suuri. Myös Hanasaaren B-voimalaitoksen ja huippulämpökeskuksen läheisyys ja päästöjen vaikutukset korkeaan rakentamiseen vaativat erityishuomiota. Korkeat tornitalot ovat korkeudeltaan samaa suuruusluokkaa kuin huippulämpökeskuksen piippu. Energiankulutushuippujen aikaan toimiva lämpövoimalaitos on jäämässä alueelle, vaikka B-voimalaitos poistuisikin.

Ilmanlaatu- ja meluhaitat

Kalasatamaan suunnitellut tornitalot sijoittuvat Itäväylän päälle rakennettavalle viherkannelle. Kaksi läntisintä tornia on hotelli- ja toimistokäytössä. Muihin kuuteen torniin voidaan sijoittaa myös asumista. Liikenteen pakokaasupäästöjen leviämistä on selvitetty mallintamalla viherkansi tunneliksi. Korkeimmat pitoisuudet esiintyvät tunnelin suaukkojen läheisyydessä viherkannella ja rakennusten liikenteen puoleisilla julkisivupinnoilla. Arvioidut pitoisuudet vastaavat tilannetta Helsingin vilkkaimmissa liikenneympäristöissä. Kaavamääräyksen tulisi varmistaa, että kansirakennelma vastaa mallinnuksessa käytettyä tilannetta, muutoin alueen ilmanlaatu heikkenee edelleen arvioidusta.

Rakennusten julkisivupinnoilla on tutkittu tuloilma-aukoille soveltuvaa korkeutta, joka huomioi liikennepäästöt. Tämän perusteella kaavaan on merkitty määräys, jonka mukaan asuinrakennusten tuloilma tulee ottaa tason +30 yläpuolelta. Määräystä tulisi tarvittaessa tarkistaa niin, että se ottaa huomioon myös voimaloiden päästöjen vertikaalisen leviämisen epäedullisissa säätilanteissa. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa vähimmäiskorkeuden lisäksi enimmäiskorkeuden määrittelyä tuloilmanotolle.

Kalasatama on merkittävä joukkoliikenteen solmukohta ja vaihtopaikka. Kaavaselostuksessa tulisi kuvata ilmanlaatutilanne pysäkeillä ja kevyen liikenteen väylillä keskuksen ympäristössä. Alueilla, joissa ihmiset oleskelevat tai liikkuvat, ei saada ylittää ilmanlaadun raja-arvoja.

Pääosalla viherkannesta meluohjearvotaso ylittyy, vaikkakin asuinkortteleille on osoitettavissa suojaisempia oleskelualueita sekä kannella että kattoterasseilla. Tornirakennusten julkisivupinnoilla meluohjearvot ylittyvät joka puolella, minkä vuoksi asuntoja ei ole mahdollista avata myös ns. hiljaisille sivuille.

Pysäköinti

Alue sijaitsee poikkeuksellisen hyvien joukkoliikenneyhteyksien ääressä. Tämän vuoksi tulisi vielä tutkia pysäköintinormin muuttamista siten, että se olisi asunnoille 1 ap/150 krs-m². Mm. kaupungin täydennysrakentamista edistettäessä selvitetään mahdollisuudet lieventää tonttikohtaisen lisärakentamisen autopaikkavaatimuksia etenkin hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella.

Uusiutuvan energian käyttö

EU:n pyrkimyksenä on siirtyminen vuoden 2019 jälkeen passiivienergiarakentamiseen. Tällöin uudistaloilla ei olisi lämmitys- tai jäähdytystarvetta eli vuositasolla ostoenergian tarvetta ei syntyisi. Käytännössä tämä tarkoittaisi kiinteistökohtaista uusiutuvaa energiantuotantoa, mihin myös kaavoituksessa tulee varautua. Kaavan ekotehokkuuden arvioinnissa lähtökohdaksi oli otettu 10 %:n uusiutuvaan energiaan perustuva sähköntuotanto. Kaavamääräysten mukaan aurinkopaneelien tai vastaavien energiankeräimien integroiminen rakennuksiin on sallittua. Tämä luo edellytyksiä uusiutuvan energian käytön lisäämiseen lähtökohtaletusta enemmän.

Käsittely

10.01.2012 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Lauri Alhojärvi: Kappale 4:

24.01.2012

3. virke: muutetaan "tulisi tarvittaessa" kuulumaan "tulee".

4. virke: poistetaan sana "voisi".

Ehdotus ei saanut kannatusta, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Lauri Alhojärvi: Kappaleen 2 jälkeen omaksi kappaleekseen:

Kalasataman alueen melu- ja päästöarvioiden perusteella kaavaesityksen asuinrakennusten korkeutta tulee madaltaa usealla kerroksella. Myös Hanasaaren voimalan tai ainakin energiakulutushuippujen aikaan toimiva lämpövoimalaitoksen jääminen alueelle merkitsee sitä, että se ei sovellu korkeille asuinrakennuksille.

Ehdotus ei saanut kannatusta, joten se raukesi.

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 22.11.2011 § 373

Pöydälle 15.11.2011 kokouksesta

HEL 2011-003351 T 10 03 03

Ksv 2123_1, Hermannin rantatie 1, karttaruutu H4/S1

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- lähettää 15.11.2011 päivätyn 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin 10571 osan, kortteleiden 10593 ja 10595–10598 sekä puisto-, rautatie-, katu- ja satama-alueen asemakaavan muutosehdotuksen nro 12070 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä
- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Päätösjaakelu:

- kaupunginhallitus
- hallintokeskus, Kaj:n rooteli

15.11.2011 Pöydälle

Esittelijä

vs. asemakaavapäällikkö
Annukka Lindroos

Lisätiedot

Tuomas Hakala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi
Iivonen Johanna, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37137
johanna.iivonen(a)hel.fi
Karlsson Anne, yleiskaavasuunnittelija, kaupalliset selvitykset, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi
Kivilaakso Eija, toimistopäällikkö, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37247
eija.kivilaakso(a)hel.fi
Kuitunen Ulla, arkkitehti, puhelin: 310 37443
ulla.kuitunen(a)hel.fi
Laakso Kaarina, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi
Narvi Seija, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37255
seija.narvi(a)hel.fi
Neuvonen Matti, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi
Saarinen Pekka, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37094
pekka.t.saarinen(a)hel.fi

§ 6

Kaupunginmuseon kokoelmiin kirjatut lahjoitukset, ostot ja kokoelmiin siirrot 1.1. -31.12.2011

HEL 2012-000801 T 12 02 03 00

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Heidi Mäkinen, johdon assistentti, puhelin: +358 9 310 36472
heidi.k.makinen(a)hel.fi
Minna Sarantola-Weiss, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 36488
minna.sarantola-weiss(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Esinekokoelmien karttuminen 1.1. - 31.12.2011.pdf
- 2 Arkistokokoelmien karttuminen 1.1. - 31.12.2011.pdf
- 3 Taidekokoelmien karttuminen 1.1. - 31.12.2011.pdf
- 4 Valokuvakokoelmien karttuminen 1.1. - 31.12.2011.pdf
- 5 Kirjastokokoelmien karttuminen 1.1. - 31.12.2011.pdf

Päätösehdotus

Merkittäneen tiedoksi.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Riitta Pakarinen, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 36496
riitta.pakarinen(a)hel.fi
Minna Sarantola-Weiss, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 36488
minna.sarantola-weiss(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Esinekokoelmien karttuminen 1.1. - 31.12.2011.pdf
- 2 Arkistokokoelmien karttuminen 1.1. - 31.12.2011.pdf
- 3 Taidekokoelmien karttuminen 1.1. - 31.12.2011.pdf
- 4 Valokuvakokoelmien karttuminen 1.1. - 31.12.2011.pdf
- 5 Kirjastokokoelmien karttuminen 1.1. - 31.12.2011.pdf

24.01.2012

§ 7

Lausunto kulttuuritoimen organisaatioselvityksestä sekä kulttuuri-toimen kokonaisuuden organisoinnista, mukaan lukien säätiöt, museot ja teatterit

Pöydälle 24.01.2012

HEL 2011-006819 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti jättää asian pöydälle seuraavaan kokoukseen asti.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Veli-Heikki Klemetti: Esitän, että asia jätetään pöydälle johtokunnan seuraavaan kokoukseen asti.

Kannattajat: Helmi Leinonen

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kulttuuritoimen organisoinnista 24.10.2011.pdf
- 2 Kulttuuritoimi suurimmissa kaupungeissa 6 10 2011.pdf

Päätösehdotus

Kaupunginmuseon johtokunta päättäneen antaa kulttuuritoimen organisaatioselvityksestä seuraavan lausunnon:

Talous- ja suunnittelukeskuksen 24.10.2011 valmistuneessa kulttuuritoimen organisaatioselvityksessä tarkastellaan kaupungin kulttuurivirastojen lautakuntarakennetta sekä ydin- ja tukipalveluja.

Johtokunta pitää tärkeänä selvityksen havaintoa, että kaupunginkirjaston, kulttuurikeskuksen, kaupunginmuseon, taidemuseon ja kaupunginorkesterin ydinpalvelut poikkeavat toisistaan niin paljon, että niiden jatkaminen erillisinä virastoina on perusteltua.

Sen sijaan molempien museoiden johtokuntien ja kaupunginorkesterin johtokunnan sekä kulttuuri- ja kirjastolautakunnan yhteen liittämisellä

voidaan saavuttaa joitakin yleisiä etuja. Sj-rootelin kulttuurivirastot olisivat yhtenäisessä poliittisessa ohjauksessa ja kaikki toimijat siten enemmän "samalla viivalla". Näin olisi mahdollista muodostaa kattava näkemys kulttuuritoimen kokonaisuudesta ja luoda yhteiselle lautakunnalle linjaavampi rooli nykyisen melko hajanaisen luottamuselinrakenteen sijaan. Uusi laajempi lautakunta saattaisi mahdollistaa siten myös valtuustostrategioiden tehokkaamman jalkautumisen eri virastoihin ja vastavuoroisesti edistää pienempien hallintokuntien asioiden näkyvyyttä.

Lautakuntauudistukseen liittyy myös johtosääntöuudistus. Kaupunginmuseo-maakuntamuseon museolakiin ja -asetukseen perustuvat erityistehtävät sekä Museoviraston kanssa solmittuun delegointisopimukseen pohjautuvan itsenäisen antikvaarisen viranomais- ja asiantuntijaroolin tulee näkyä uusittavassa johtosäännössä yhtenä museon keskeisenä tehtävänä. Johtokunnan päätettäviin asioihin on yhtenä asiaryhmänä kuulunut kaupunginhallitukselle annetut kulttuuriympäristöön liittyvät lausunnot kaavaehdotuksista ja muista kulttuuriympäristöön liittyvistä asioista. Kaupunginmuseon johtokunnalla oli päättyneenä vuonna 2011 kaikkiaan 8 kokousta, joissa tehtyjä päätöksiä yhteensä 88. Johtokunta antoi kulttuuriympäristöön liittyviä lausuntoja v. 2011 yhteensä vain 13, kun samana vuonna viraston eri tahoille antamia asiantuntijalausuntoja kirjattiin yli 440.

Kulttuurihistoriallisten kohteiden historiaan, arkkitehtuuri- ja taidehistoriaan tai kulttuurimaisemaan liittyviä arvokysymyksiä eivät voi ohjata poliittiset mielipiteet, vaan niissä tulee antaa tilaa asiantuntijatyölle. Kaupunginmuseon johtokunta onkin kunnioittanut ja tukenut museon asiantuntijuutta. Poliittisen ja demokraattisen päätöksenteon paikka on paremminkin siellä missä punnitaan eri asiantuntijalausuntojen painoarvo ja päätetään kohteiden kaavoituksesta ja maankäytöstä yleensäkin (esim. kaupunkisuunnittelulautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa). Uudelle yhdistetylle lautakunnalle tätä lausunnonantajan roolia kulttuuriympäristöasioissa on vaikea perustella yksistään jo asioiden suuren määrän vuoksi. Johtokunta ei pidä hyvänä ratkaisuna myöskään jaostorakennetta, jolla luotaisiin uusia hallinnollisia väliportaita, vaan lautakuntarakenteessa tulisi pyrkiä selkeyteen.

Tukipalveluiden osalta selvityksen esitykset eivät koske kaupunginmuseota. Johtokunta haluaa kuitenkin oikaista selvitykseen jääneet asiavirheet kaupunginmuseon tukipalveluiksi luokiteltujen kuvauksen osalta. Virheellistä asiasisältöä on selvityksen tukipalveluita käsittelevällä sivulla 7, kolmessa peräkkäisessä kappaleessa, joka alkaa "Kaupunginmuseossa on kolmetoista museoemäntää/isäntää...".

Oikeat tiedot ovat: Kaupunginmuseon yleisöpalveluyksikössä on kaksitoista museoemännän/-isännän vakanssia, jotka on sijoitettu hieman näyttelystä riippuen museon seitsemään eri toimipisteeseen, ja lisäksi vain yksi, Sofiankadun toimipisteeseen sijoitettu virastomestari, jonka toimenkuva vastaa suunnilleen museoemäntien/-isäntien tehtäviä. Museoemäntä/-isäntä vastaa näyttelyiden esineiden turvallisuudesta, asiakaspalvelusta ja -neuvonnasta sekä myynnistä ja tekee ennalta ehkäisevää konservointia eli huolehtii näyttelyesineiden puhtaudesta. Tehtäväkuvaan sisältyvät myös pienhankintojen tekoa. Lisäksi hallintoyksikössä työskentelee yksi virastomestari museokiinteistöihin ja turvallisuuteen liittyvissä tehtävissä. Museolla on kaksi näyttelymuseomestaria, joilla näyttelyiden rakentamiseen ja ylläpitoon liittyviä tehtäviä sekä kaksi kokoelmamuseomestaria, joiden työpaikat ja kokoelmavastuut ovat kokoelmakeskuksissa Honkanummella ja Malmilla. Museon näkökulmasta näissä toimenkuvissa ei ole kyse varsinaisista tukipalveluista, vaan museotyön ytimeen, yleisöjen kohtaamiseen ja esineiden säilymiseen liittyvistä tehtävistä.

Guggenheim-Helsinki museon mahdollinen perustamispäätös ja siihen liittyvä kaupungin taidemuseota koskeva organisaatiomuutos vaikuttaa myös kaupunginmuseoon ja päätettäneen erikseen tehtävän selvityksen pohjalta.

Selvityksessä todetaan, että lautakuntatyön tekninen valmistelu kaikkien viiden viraston osalta siirtyisi kulttuurikeskukseen. Johtokunta korostaa, että sisällöllisen valmistelun tulee edelleenkin säilyä virastoissa ja se luonnollisesti edellyttää yhteisissä asioissa hyvää valmisteluyhteistyötä ja prosessin koordinoitua.

Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa edellä mainituin huomautuksin selvityksen esitystä kulttuuritoimen lautakuntarakenteen tiivistämisestä siten, että keskeiset kulttuuria tuottavat tai kulttuuria tukevat virastot ovat yhteisen lautakunnan alaisuudessa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus on käsitellyt talous- ja suunnittelukeskuksen 24.10.2011 tekemää kulttuuritoimen organisaatioselvitystä ja päätti 21.11.2011 merkitä sen tiedoksi sekä kehotti ao. lauta- ja johtokuntia lausumaan selvityksestä helmikuun loppuun 2012 mennessä. Kaupunginhallitus pyytää lausumaan koko Helsingin kaupungin kulttuuritoimen kokonaisuuden organisoinnista, mukaan luettuna säätiöt, museot ja teatterit

Selvitystyön taustalla on 10.11.2010 kaupunginvaltuustossa hyväksytyn vuoden 2011 talousarvion täytäntöönpanopäätös, jonka

24.01.2012

perusteella kaupunginhallitus 15.11.2010 kehotti talous- ja suunnittelukeskusta huolehtimaan, että koko kaupungin kulttuuritoimen organisointia koskevat selvitykset sisällytetään valmisteilla olevaan kulttuuristrategiaan.

Tehdyssä selvityksessä ehdotetaan kulttuuri- ja kirjastolautakunnan ja kaupunginmuseon johtokunnan, taidemuseon johtokunnan sekä kaupunginorkesterin johtokuntien yhdistämistä. Uuden laajan lautakunnan alaiset virastot säilyisivät kuitenkin erillisinä virastoina. Uudelle kulttuuri-, kirjasto- ja museolautakunnalle muodostuisi linjaavampi rooli ja kattava näkemys kulttuuritoimen kokonaisuudesta. Joitain tukipalveluja ehdotetaan keskitettäväksi. Yhdistetyn lautakunnan ehdotetaan aloittavan toimintansa seuraavan valtuustokauden alussa vuonna 2013.

Selvityksessä tarkastellaan kulttuuritointa siten, että mukana ovat kaupunginkirjasto, kulttuurikeskus, kaupunginmuseo, taidemuseo ja kaupunginorkesteri. Tukipalvelujen osalta sivutaan myös suomenkielistä työväenopistoa.

Mikäli kulttuuri- ja kirjastolautakuntaan ja kaupunginmuseon, taidemuseon ja kaupunginorkesterin johtokunnat yhdistettäisiin, niin lautakuntatyön tekninen valmistelu kaikkien viiden viraston osalta siirtyisi kulttuurikeskukseen.

Esittelijä esittää, että johtokunta antaisi asiasta päätösehdotuksenmukaisen lausunnon.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kulttuuritoimen organisoinnista 24.10.2011.pdf
- 2 Kulttuuritoimi suurimmissa kaupungeissa 6 10 2011.pdf

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.11.2011 § 1055

Pöydälle 7.11.2011 ja 14.11.2011

HEL 2011-006819 T 00 01 00

24.01.2012

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kulttuuritoimen organisaatioselvityksen tilanteesta.

Kaupunginhallitus kehottaa lauta- ja johtokuntia lausumaan selvityksestä helmikuun loppuun 2012 mennessä. Kaupunginhallitus kehottaa lausumaan koko Helsingin kaupungin kulttuuritoimen kokonaisuuden organisoinnista, mukaan luettuna säätiöt, museot ja teatterit.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että Palmiaa ja sen henkilöstöä koskevat toimenpiteet käsitellään Palmian organisaatiomuutosten yhteydessä.

Käsittely

21.11.2011 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että päätösehdotus muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen kulttuuritoimen organisaatioselvityksen tilanteesta.

Kaupunginhallitus kehottaa lauta- ja johtokuntia lausumaan selvityksestä helmikuun loppuun 2012 mennessä. Kaupunginhallitus kehottaa lausumaan koko Helsingin kaupungin kulttuuritoimen kokonaisuuden organisoinnista, mukaan luettuna säätiöt, museot ja teatterit.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että Palmiaa ja sen henkilöstöä koskevat toimenpiteet käsitellään Palmian organisaatiomuutosten yhteydessä.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

14.11.2011 Pöydälle

07.11.2011 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Terttu Holstila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36357
terttu.holstila(a)hel.fi

---

§ 8

Muut asiat

Päätös

Museonjohtaja referoi Guggenheim-selvitystä ja sen julkistamisseminaarin antia. Käytiin keskustelua aiheesta.

Esittelijä

museonjohtaja
Merisalo, Tiina

§ 9

Seuraava kokous

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti pitää seuraavan kokouksensa 28.2.2012 klo 16 kaupunginmuseon neuvotteluhuoneessa, osoitteessa Sofiankatu 4.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Päätösehdotus

Kaupunginmuseon johtokunta päättäneen pitää seuraavan kokouksensa 28.2.2012 klo 16 kaupunginmuseon neuvotteluhuoneessa, osoitteessa Sofiankatu 4.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

§ 10

Kokouksen päättäminen

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 18:48.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Päätösehdotus

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

24.01.2012

Kaupunginmuseon johtokunta

Simo Laaksovirta
puheenjohtaja
1 ,2 ,3 ,4 ,5 ,6 ,7 ,8 ,9 ,10

Päivi Elonen
pöytäkirjanpitäjä
1 ,2 ,3 ,4 ,5 ,6 ,7 ,8 ,9 ,10

Pöytäkirja tarkastettu

Simo Laaksovirta

Päivi Elonen

Mirja Halonen

Helmi Leinonen

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 31.01.2012 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

24.01.2012

Päivi Elonen
hallintopäällikkö

24.01.2012

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783

24.01.2012

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.